

Bernád Rita – Pénzes Lóránd

A GYULAFEHÉRVÁRI FŐEGYHÁZMEGYEI LEVÉLTÁR SEPSISZENTGYÖRGYI GYŰJTŐLEVÉLTÁRA

A levéltárak, mint az egyház működésének segítői

A levéltárak keletkezése szinte egyidős az egyház megalakulásával. Az ezer éve alapított erdélyi püspökség és káptalan, mint a középkori írásbeliség letéteményesei, jelentős levéltári irattal rendelkezt, de a történelem viharaiiban számottevő pusztításokat is szenvedett. A katolikus restaurációt követően 1715-től azonban a püspöki hivatal iratai már viszonylag nagy számban maradtak fenn.¹ Mártonfi György püspöksége alatt megkezdődött a plébániák újjászervezése, és beindult ezek iratképzése és iratkezelése is. Így az egyházközségek levéltárai a püspöki levéltárral együtt a Gyulafehérvári Főegyházmegye legkorábbi levéltárai közé tartoznak.

Az egyházi levéltárak fenntartásának kötelezettségéről az egyházjog is intézkedik. Az Egyházi Törvénykönyv kimondja: 486. kánon, 1. §. *Az egyházmegyére vagy plébániákra vonatkozó minden okmányt igen gondosan kell őrizni.* 2. §. *Minden egyházmegyei hivatalban létesítsenek biztos helyen egyházmegyei levéltárat, melyben az egyházmegyei lelki és anyagi ügyekre vonatkozó okmányokat és iratokat elrendezve és gondosan elzárva őrzik.* 3. §. *A levéltárban található okmányokról leltárt vagy kimutatást kell készíteni az egyes iratok rövid áttekintésével.*² Az 535. kánon 4. §. előírja: *Minden plébánián legyen levéltár, ebben őrizzék a plébániai anyakönyveket, a püspökök leveleit és azokat az egyéb okmányokat, melyeket szükségességük vagy hasznosságuk miatt meg kell őrizni. Mindezt a megyéspüspök vagy megbízottja a (főpásztori) látogatás alkalmával vagy más megfelelő időben meg kell hogy tekintse; ügyeljen a plébános, nehogy ez az anyag kívülálló kezébe kerüljön.*³

Míg a kánonjog az egyházi levéltárak fenntartásának köteletségét mondja ki, addig az Egyházi Kulturális Javak Pápai Bizottságának 1998. évi dokumentuma az egyházközségi levéltárak szerepéről a következőket hangsúlyozza: „Az ősi ládákban vagy modern szekrényekben őrzött történeti források lehető-

vé teszik és elősegítik az események rekonstruálását, és ezért hozzájárulnak a püspökök egyházmegyéjükben, a plébánosok plébániájukon, a misszionáriusoknak az első evangelizációs területein, a szerzeteseknek pedig az intézeteikben folytatott pasztorális tevékenységük történetének átadásához”.⁴

A levéltárak már önmagukban kulturális értéket jelentenek, és elsősorban az azt létrehozó közösség hasznát szolgálják, de az idő múlásával egyetemes rendeltetést töltenek be, az egész emberiség vagyonává válnak. Az itt elhelyezett anyag nem lehet elzárva azok elől, akik azt a keresztény nép története, annak vallásos, civil, kulturális és társadalmi eseményei megismerésének hasznára tudják fordítani. A vezetőknek gondoskodniuk kell arról, hogy az egyházi levéltárak anyagának használata könnyebbé váljon, nemcsak az arra jogosult érdekeltek számára, hanem a kutatók szélesebb köre számára is, ideológiai és vallási előítéletek nélkül, a legjobb egyházi hagyományok szerint, betartva a szükséges egyetemes jog adta és meggyes-püspöki utasításokból adódó védelmi szabályokat.⁵

Gyűjtőlevéltárak kialakítása a Gyulafehérvári Római Katolikus Főegyházmegyében

Az egyházmegyei és egyházközségi levéltárak a fenti kánonjogi törvények értelmében az erdélyi, 1932-től gyulafehérvári főegyházmegye tulajdonát képezik, őrzéséről is ennek kell gondoskodnia. Az erdélyi római katolikusok írásos örökségének megóvási szándéka vezette a gyulafehérvári érsekséget az iratmentő program beindítására 1998-ban. Elsőként 1999 és 2003 között a püspöki/érseki hivatal levéltára és a káptalani irattal rendezésére került sor, dr. Szögi László javaslatai alapján és irányításával. A munkafolyamat végén létrejött a Gyulafehérvári Római Katolikus Érsekség központi, európai normáknak is megfelelő, korszerű levéltára, amely a gyulafehérvári püspöki palota földszintjén hét helyiségben, 200 négyzetméteren, 1000 iratfolyóméternyi irattal rendelkezik.

¹ SZÖGI László 2006, 7–14.

² ERDŐ Péter 1985, 399.

³ Uo., 431.

⁴ RD XI. 1998, 9, 20.

⁵ BERNÁD Rita 2009, 10.

raktároz. A gyulafehérvári levéltár tárolja a püspöki hivatal iratait, a mindenkori erdélyi püspök tanácsadó testületének, a székeskáptalannak a levéltártörődékét, a főegyházmegyei gazdasági és iskolai iratokat, valamint egyéb gyűjteményeket. A központi levéltár felállítása és rendszerezése után az írásos értékmentő program kiterjedt az egyházmegye plébániáira is.

Ennek jegyében a Gyulafehérvári Főegyházmegye 2003-ban dr. Jakubinyi György érsek körlevelével elrendelte a főegyházmegye területén lévő egyházközségek iratanyagának a főesperesi kerületek központjaiba, gyűjtőlevéltárakba történő összegyűjtését. Mivel a földrajzilag is kiterjedt egyházmegye főesperességi és plébániai iratmennysége meghaladja az érseki levéltár gyulafehérvári raktárainak befogadóképességét, ezért több gyűjtőközpont létesítésére volt szükség. Az iratbegyűjtési program elindításakor, 2003-ban eleinte a szórványegyházközségek írásos örökségének begyűjtése volt a cél, mivel ezek elsődlegességet élveztek a folyamatos és visszafordíthatatlan elnéptelenedés miatt. Főként a dél-erdélyi gazdtalan parókiák nem megfelelő biztonsága sürgette az iratmentés megkezdését.

Nyolc év leforgása alatt, 2003–2011 között, az egyházmegyét alkotó tizenöt főesperesi kerület részére sikerült kilenc levéltári gyűjtőközpontot kijelölni, és ebből hetet megvalósítani: Gyulafehérvár (2004), Szamosújvár (2005), Sepsiszentgyörgy (2005), Marosvásárhely (2005), Gyergyószentmiklós (2007), Székelyudvarhely (2008) és a Szamosújvári Örmény Katolikus Gyűjtőlevéltár (2010). A tervek között még két gyűjtőközpont létesítése szerepel: idén Kolozsváron, a közeljövőben pedig Csíkszeredában. Hátra van még a felsőháromszéki és Orbai széki egyházközségek iratanyagának begyűjtése is a Sepsiszentgyörgyi Gyűjtőlevéltárba, mihelyt a raktározási feltételek kialakulnak.

A gyűjtőlevéltárak kialakításának elsődleges célja az egyházi írott források mentése volt, melynek értelmében a biztonságos megőrzés és a kutathatóvá tétel kettős céljának megvalósítását tartottuk szem előtt.

Minden egyes gyűjtőlevéltári raktártér európai szabványoknak megfelelően lett kiképezve és felszerelve, a Gyulafehérvári Érseki és Főkáptalani Levéltár mintájára. Ezeket a tűz-, víz-, és betörésbiztos levéltári raktárakat korszerű Salgó dexion levéltári állvánnyal és az iratok tárolására elengedhetetlenül fontos semleges kémhatású (savmentes) kartondobozokkal láttuk el. Az iratmentési programot, a gyűjtőlevéltárak kialakításának teljes kivitelezését a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának és a Nemzeti Kulturális Alapprogramnak a határon túlra kiírt pályázatai támogatták. A raktárak felszereltsége megfe-

lel a Romániai Országos Levéltár irattárolási feltételeket előíró szabványainak.⁶

A gyűjtőlevéltárakban Bernád Rita főegyházmegyei főlevéltáros koordinálásával teljes vagy részmunkaidős munkatársak teljesítenek kutató- és ügyfélszolgálatot, tevékenységükről élénk kutatóforgalom is tanúskodik. Tudományos munkásságukat három repertórium, egy tanulmánykötet, több tudományos cikk megjelentetése, valamint belföldi és külföldi és konferenciákon való részvétel is bizonyítja. Közművelődési szerepet a gyűjtőlevéltárak a 2010. évben három levéltári kiállítás (Gyergyószentmiklós, Marosvásárhely, Sepsiszentgyörgy) rendezésével is betöltöttek. Ez évben készül el a központi levéltár és a gyűjtőlevéltárak közös honlapja, amely interneten is elérhetővé teszi a raktárakban őrzött iratanyagok részletes jegyzékét és bizonyos iratcsoportok esetében az internetes kutatás lehetőségét is biztosítja.

Az egyházközségi irategyűttesek mind a helytörténészek, mind pedig az egyháztörténészek számára nélkülözhetetlen forrást képeznek. Számos településtörténettel, plébániamonográfiával és iskolatörténettel foglalkozó kutató érdeklődik, kutatja és dolgozza fel tudományos munkáiban a plébániai vonatkozású, igen értékes, egyedi állagokat. De ugyancsak ide sorolhatnánk a családfakutatókat és a gazdaságtörténészeket.

Az érseki körlevellel elrendelt plébániai levéltári begyűjtéseket az iratok szakszerű rendezése és fondjegyzék készítése követte. Minden egyes gyűjtőközpont átlagban száz folyóméternyi mennyiségű iratanyagot foglal magába, de vannak kisebb méretű gyűjtőlevéltárak is, mint például a szamosújvári vagy a sepsiszentgyörgyi. Az iratok tudományos kutatása és feltárása a helyszínen kitöltendő kutatási engedéllyel lehetséges, a kutatási szabályzat előírásainak betartásával. A kutatási szabályzat összeállítása a hazai levéltári törvény, a kánonjog és a magyarországi, nyilvános magánlevéltárként (törvényesen) számon tartott egyházi levéltárak hozzáférhetőségének előírásai alapján történt. A kutatás folyamata az elkészült fondjegyzékek áttekintésével indítható, melyek internetes hozzáférésének biztosítása folyamatban van. A már létrejött gyűjtőlevéltárak középszintű segédletének (repertórium) szerkesztése és kiadása is folyamatban van. 2009-ben megjelent az a kötet, amely a Gyulafehérvári, a Sepsiszentgyörgyi, a Szamosújvári és a Gyergyószentmiklói Gyűjtőlevéltárakat ismerteti, míg a következő, szerkesztés alatt álló két kötet a Szamosújvári Örmény Katolikus Gyűjtőlevéltár repertóriumát, valamint a Marosvásárhelyi és a Székelyudvarhelyi Gyűjtőlevéltárak ismertetését tartalmazná. Mindkét kötet a már megjelent *Erdélyi római katolikus levéltárak* c. sorozat részét képezné.⁷

⁶ *Normatív* 1996.

⁷ A sorozatban már megjelent három kötet: SZÖGI László 2006; BERNÁD Rita 2006, BERNÁD Rita 2009.

Az egyházközségek osztályozásában az adminisztráció szempontjából megkülönböztetünk (anya)plébániát, oldallagosan ellátott parókiát és filiát (leányegyházközséget). A Gyulafehérvári Főegyházmegye területén a 2010. évi statisztika szerint 274 plébánia van. Ebből 209 egyházmegyes pap által vezetett, 4 örmény plébánia, 4 helyi lelkészség, 11 templomigazgatóság (szerzetes – ferences – pap által adminisztrált) és 42 oldallagosan ellátott plébánia, valamint 4 egyetemi lelkészség. Ezen kívül az egyházmegyében még 348 leányegyház (filia) található. Ennek a 622 alsóbb szintű egyházigazgatási egységnek az irategyütteseit – főesperesi kerületi alapon – kilenc gyűjtőközpontba soroltuk. Az évszázadok folyamán a főesperesi kerületek száma, területe és beosztása többször is változott, ezért a főespereségek mai szerkezetét vettük kiindulópontnak.

Az egyházközségek levéltárai szoros összefüggésben vannak az adott plébánia működésével, történelmi hátterével. A plébániák középkori időszakából írásos dokumentumok nem maradtak fenn. A leűnt idők zavargásai, az írásbeliség széles körű elterjedése mind meghatározta az egyházmegye kisebb adminisztrációs egységeinek – a plébániáknak – az irattermelését, azok fennmaradását vagy pusztulását, dokumentációs hagyatékuk gyarapodását vagy éppen gyérülését. Az erdélyi katolikus parókiák írásos feljegyzései a 17. század végétől számíthatóak, és a 18. század közepétől válnak csak rendszeressé – a katolikus megújulás korszakától kezdődően.⁸

A gyulafehérvári püspökség helyreállítása utáni időszakból, a 18. század elejétől vezetett püspöki és főesperesi látogatási jegyzőkönyvek (*visitatio canonica*) külön pontban foglalkoznak a vizsgált egyházközségek levéltáraival is. A vizitációt végző püspök, megbízott vikárius vagy főesperes egyik feladatát képezte a levéltár és könyvtár ellenőrzése. A vizitációs jegyzőkönyvek levéltárra vonatkozó rovatait azonban gyakori esetben csak az archívum létezésének megjelölésével töltik ki, míg az iratanyagot sajnos nem részletezik. Plébánoscsera esetén, a hivatal átadásakor részletes leltár készül, amelyet az átvételkor ellenőriznek. Az átadás-átvételi jegyzőkönyv leltármellékletei is gyakori esetben tartalmazzak irattári jegyzékeket, könyvleltárakat. Sajnos az effajta nyilvántartások általánosságban nem térnek ki az iratok vagy levéltári egységek részletesebb felsorolására.⁹

A 18. század végén és a 19. század hatvanas éveiben a plébániák iratanyagainak összeírását központilag rendelték el és kérték be. Ekkor részletes levéltári jegyzék készült az egyházközségekben fel-

lelhető iratokról, főként a császári és püspöki rendeletekről.

A 20. század közepén, a plébániai archívumok életében változást a Román Állami Levéltár – a kor kommunista eszméitől és szellemétől áthatott – központosító szemlélete hozott. Az Állami Levéltár Igazgatósága 1950-ben az egyházi anyakönyvek állami levéltárakba történő átadását rendelte el az 1875. évvel bezárólag, „megőrzés végett”.¹⁰ A gyakorlatban az anyakönyvek tömeges összegyűjtése a plébániákról nemcsak 1875-ös évvel ért véget, hanem az ezt az évet is tartalmazó megkezdett kötetek sok esetben akár az 1950-es évekkel zárulnak. A plébániai anyakönyvek visszaszolgáltatása az egyházaknak az 1989. végi rendszerváltás óta az állami hatóságokkal szemben is szorgalmazott kívánalmainak egyike, de érdemleges megoldás a rendszerváltás után sem történt. A román állami levéltár központosító elve egy pozitív változást is hozott a plébániai levéltárakban, ugyanis az anyakönyvek átadása mellett 1951-ben az egyházi levéltárak megfelelő gondozására, kezelésére is utasította a lelkipásztorokat, amelyet Márton Áron püspök körlevélben továbbított papjainak.¹¹ Szintén ennek értelmében, a plébániai levéltárakat az 1950-es évektől kezdődően a Román Állami Levéltárnak teljesen alárendelték, a romániai országos levéltári fond (*Fondul Național Arhivistic*) szerves részévé nyilvánították. A Belügyminisztériumon belül működő Állami Levéltár az egyházi anyakönyvek államosítása és megyei levéltárakba való koncentrálása mellett utasításokat adott az iratok gondozását és kutathatóságát illetően is.¹² Ez utóbbi azt jelentette, hogy az egyházi iratok kutatása csak a Vallásügyi Osztály engedélyével volt lehetséges. Ez az állapot odáig fajult, hogy 1974-ben a történelmi dokumentumok bejelentését és átadását is elrendelték, amelyet végül Márton Áron püspök plébániái javára alkalmazott, ennek eredménye az egyházközségi iratok gondos leltározásában csapódott le.¹³ A kommunista rezsim bukása óta nem készültek egységes, központilag elrendelt egyházmegyei nyilvántartások az egyházközségek írásos emlékeiről.

A gyulafehérvári főegyházmegye plébániáinak levéltáiról, annak állagairól, sorozatairól nem készült átfogó központi nyilvántartás. Az 1781. évtől különböző időközönként megjelenő egyházmegyei sematizmusok (egyházi intézmények, főesperességek, plébániák, rendházak és az egyházi személyzet névtára) néhány kiadása (1882, 1903, 1913) a plébánia adatainak rövid ismertetése mellett az adott plébánia anyakönyveinek kezdőévét is említi. Ez abban

⁸ BERNÁD Rita 2009, 293.

⁹ Uo., 294.

¹⁰ GYÉFKL, *Körlevelek*. 1536/1950, 1214/1952.

¹¹ Uo. 392/1951.

¹² Uo. 2775/1970.

¹³ Uo. 1725/1974.

segít minket, hogy a korábbi anyakönyvek létezését a helyszínen felkutassuk, amennyiben ezek a források nem kerültek az állami levéltár megyei osztályaihoz az 1950-es években. Az anyakönyvek kezdő éve a plébánia alapításával vagy újralapításával megegyező, esetleg az alapítást követő év.

Egy másik központosított levéltári forrása a plébániai irategyütteseknek a rendszeresen végzett egyházlátogatások jegyzőkönyvei, az úgynevezett visitatio canonicák avagy erdélyiesen canonica visitatiók. Ezekben a vizitációs jegyzőkönyvekben említést tesznek az egyes plébániák könyvanyagáról, és ezek közé sorolják be a leggyakoribb esetben az anyakönyveket vagy más kötetformájú iratanyagokat is. A helyszíni szemlék és ezzel párhuzamosan a rendszeresített begyűjtések alkalmával figyelmesen át kell nézni a könyvtári állományt is az esetleges kötetes formátumú levéltári anyag felkutatása végett. Ilyenek lehetnek: anyakönyvek, egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvek, historia domusok, különböző protokollumok, számadáskönyvek stb.

A plébániai iratok rendezésének elméleti alapját a proveniencia elve határozta meg, az iratok eredeti rendszerének visszaállítására törekedtünk, és csak másodlagosan folyamodtunk a pertinencia elvéhez, tematikus rend kialakításához, csakis ott, ahol a szükség diktálta.¹⁴

A rendezés folyamata során először az anyakönyveket különítettük el, abból alakult ki egy sorozat. Utána a plébániai iktatott iratok következtek, amelyekből sok esetben szépen elkülönültek a házassági iratok, majd a gazdasági, esetleg iskolai és a vegyes iratok állaga. A köteteknek, amelyek a hitbuzgalmi egyesületi és az egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyveken kívül historia domusokat és protokollumokat is tartalmaznak, egy külön sorozatot szenteltünk. Tudatában vagyunk annak, hogy ez csupán egy formailag megkülönböztető állagnév, de az állományvédelmi követelményeknek eleget téve a köteteket is dobozokba osztottuk, és így a tematikus jelzővel is ellátott elnevezés megkönnyítette feladatunkat. Minden levéltári doboz felirata tételenként jelzi a benne lévő köteteket.

Az egyházközségi archívumok rendezése szakaszokban történt, az irategyüttesek beszállításának és esetleges fertőtlenítésének sorrendjében.

A plébániai levéltárak anyaga részben ügyviteli célú segédletek (iktatókönyvek) által, részben egyenkénti átnézéssel kutatható. Az iktatás a plébániai hivatalokban azonos módon történt, mégpedig sorszámosan. A hosszabb ideig tartó ügyek esetében általában az alapíktatószámhoz csatolták az időben utána következő ügyiratdarabokat.

Az iratok összegyűjtése és központba szállítása a gyakorlatban a kezdetektől, a plébánia alapítási évétől – amennyiben esedékes – az 1990. évvel bezárólag történt, de van eset, hogy 2006-ban keletkezett irat is belekerült az állagba. Általában a plébános javasolhatja, ha ezekre nincs szüksége a folyamatos ügyintézés folyamán. A plébánián maradt és marad minden olyan irattári anyag, amelyre a kurrens ügyvitelben, a mindennapi ügyfélszolgálatban szükség van: például az aktuális iktatókönyvek, a bejegyzés alatt álló anyakönyvek (20. századiak) és a folyamatosan vezetett historia domus.¹⁵

A Sepsiszentgyörgyi Gyűjtőlevéltár létrejötte

Az Alsóháromszék, Erdővidék és Barcaság katolikus egyházközségeinek iratait magába foglaló sepsiszentgyörgyi gyűjtőlevéltár a Szent Gellért plébánia területén, a templom szomszédságában álló kántori ház egyik átalakított helyiségében működik. A raktárhelység kiválasztásánál elsődleges szempontnak bizonyult, hogy 2005-ben, a levéltár megszervezésekor a fent megnevezett plébánia adott otthont a Seps-Barcasági Főesperesi Hivatalnak.

A levéltári helyiség kiképzését a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma pályázati kiírással támogatta, a felújítási munka lebonyolítását az akkori főesperes, Ft. Csintalan László végezte. A sepsi-barcasági kerülethez tartozó plébániák levéltárainak begyűjtése több rendben történt. A levéltár törzssanyagát Bernád Rita főegyházmegyei levéltáros 2005. szeptember 13–16. között gyűjtötte be Sepsiszentgyörgyre, a következő településekről: Barót, Brassó-Belváros, Kőhalom, Mikóújfalú, Sepsibükszád, Sepsikőröspatak, Sepsiszentgyörgy – Szent József Plébánia, Szentivánlaborfalva, Türkös. A fenti egyházközségek iratait ugyanazon év végén rendezte magyarországi levéltáros szakemberek (Németh György, Vér Eszter Virág és Hős János) segítségével. 2008 szeptemberétől Péntes Lóránd sepsiszentgyörgyi történelemtanárt bízták meg a levéltárosi teendők végzésével. A továbbiakban az iratbegyűjtés folytatását a helyben tartózkodó munkatárs folytatta. 2009 őszén került sor a második nagyobb gyűjtőútra, amelynek során a már levéltárban található egyházközségek iratanyaga gyarapodott, de újabb egyházközségek levéltárának begyűjtésére is sor került. A második gyűjtőút 10 folyóméter iratanyagot eredményezett. A folyamatos bejegyzés vagy egyéb okok miatt helyben maradt domus historiákról, egyháztanácsgyűlési jegyzőkönyvekről digitális másolatok készültek, amelyek a levéltárban hozzáférhetők. A begyűjtött iratanyagok rendezésére és a raktárjegy-

¹⁴ BERNÁD Rita 2005.

¹⁵ A plébániai levéltárak begyűjtésének munkamódszeréről és

a rendezési munkálatokról lásd BERNÁD Rita – PÉNZES Lóránd 2011, PÉNZES Lóránd: 2010.

zék elkészítésére ugyanezen év végén került sor. Jelenleg összesen 45,84 folyóméter rendezett irat található a sepsiszentgyörgyi raktárban.

Megvalósítások

A levéltár fél évtizedes fennállása rövid idő ahhoz, hogy látványos eredményeket tudhasson maga mögött. Különösen igaz akkor, ha figyelembe vesszük, hogy kis mennyiségű iratanyagot magába foglaló intézményről van szó. Legfontosabb megvalósításként azt értékelhetjük, hogy működése kezd jelen lenni a köztudatban. A levéltárban heti egy munkanap ügyfélszolgálat van, de kutatás előzetes egyeztetés alapján is biztosított. Kutatóink között megtalálhatók a történészek, lelkészek, diákok vagy a családfájuk iránt érdeklődők is. A kutatóforgalom is az iratmennyiséghez igazodik. A 2010. naptári évben a levéltárat 8 kutató látogatta, összesen 11 kutatási alkalommal. Ügyfélszolgálati esetek száma ennek kétszerese volt.

A levéltár szakkönyvtára lassan gyarapszik. Sikertült egy teljes sorozatot kialakítani a 19–20. századi püspöki körlevelekből és sematizmusokból. Folyamatos feladatunknak tekintjük, hogy a sepsi-barcasági főesperesi kerület plébániáiról megjelent tanulmányokat, monográfiákat, ismertetőket írott vagy digitális formában megszerezzük és a téma iránt érdeklődőknek a rendelkezésére bocsássuk.

A levéltár állománya nagyobbrészt megfelelő állapotban van. Hátra van azonban néhány értékesebb kötet restaurálása, amely pénzforrás hiányában még várta magára. A 2011. év első felében sor került a levéltárban őrzött 17–18. századi iratanyag digitalizálására, melynek számítógépes feldolgozása még folyamatban van. A program megvalósítását a Szülőföld Alap 2010. év második félévi pályázata tette lehetővé. A levéltár működéséhez elengedhetetlenül fontos technikai eszközök beszerzését is (laptop, fényképezőgép, nyomtató) a fenti pályázat biztosította.

Iratképződés – a fennmaradás összhangja a sepsi-barcasági kerület plébániáinál

Az 1332–1337-es pápai tizedjegyzékben szereplő történelmi plébániák – Barót kivételével – a reformáció hatására megszűntek. Újjászervezésük az erdélyi katolikus püspökség 1715. évi visszaállításával kezdődött meg. Erről tanúskodnak a Gyulafehérvári Főegy-

házmegyei Levéltárban őrzött canonica visitatiók is, amelyek a kerülethez tartozó plébániák egyházlátogatásáról készültek. A sepsi-barcasági kerülethez tartozó történelmi egyházközségek legkorábbi főpásztori vizitációi a következő évekből származnak: Barót 1716, Bodola 1776, Bodza 1823, Brassó 1717, Hidvég 1776, Illyefalva 1717, Kőhalom 1776, Kőröspatak 1735, Miklósvár 1716, Mikóújfalu 1823, Szentiván 1731, Sepsiszentgyörgy 1817, (Felső)Tömös és Töröcsvár 1821, Türkös 1776.¹⁶ Az 1753. papi névtárban a kerület plébániái közül Barót, Sepsiszentiván, Miklósvár az egyházmegye papok vezetése alatt szerepelt,¹⁷ míg Illyefalva a pálos, Brassó a jezsuita vezetés alatt jelent meg.¹⁸ Az 1761-es sematizmus alapján a Háromszéki főesperesi kerület már gazdagodott Türkös egyházközséggel, valamint a szász székben újjáalakult Kőhalommal.¹⁹ Az 1788-as sematizmus szerint a miklósvárival egyesített fogarasi főesperesi kerületből a következő plébániák jelentek meg: Brassó, Barót, Fogaras, Miklósvár, Türkös, míg a Felsőháromszéki kerületből Illyefalva, Kőröspatak, Málnás, Szentiván. A két kerületben a ferences káplánok által ellátott helységek Bodola, Bodza, Felsőtömös és Töröcsvár voltak.²⁰ A középkorban a szász földi települések Brassó és Nagyszeben központtal kiváltságos területnek számítottak, és Dékánság néven működtek, az Erdélyi Püspökségtől függetlenül, amint azt az 1766-os kimutatás is említi. Az 1761-es sematizmusban a jelenlegi sepsi-barcasági főesperesség plébániáiból néhány a felsőháromszéki plébániákat magába foglaló háromszéki főesperesi kerülethez tartozott.²¹ Az 1788. évi sematizmusban viszont a Dékánság elnevezés elmarad, és Brassót már a miklósvárival egyesülteként, a fogarasi főesperesi kerület részeként említik.²² A 18. század folyamán került sor a három egyházigazgatási egységhez (Barcasági dékánság, Miklósvári főesperesség, Háromszéki főesperesség) tartozó plébániák egyesítésére a Barcasági dékánság és Sepsi-Miklósvári főesperesség néven.²³ 1782-ben a Brassó központú kerület nyolc plébániából állt: Barót, Bodza, Brassó, Miklósvár, Fogaras, Türkös, Felsőtömös, Töröcsvár.²⁴ Az 1848. évi sematizmus már a Barcasági dékánság és Sepsi Miklósvári esperesi kerülethez tartozó következő plébániákat említette: Barót, Bodza, Brassó, Hidvég, Felsőtömös, Illyefalva, Kőröspatak, Miklósvár, Mikóújfalu, Sepsiszentgyörgy, Szentiván, Töröcsvár és Türkös.²⁵ A 19. század második felében megjelent papi névtárak lényegében a fenti plébániák jegyzékét ismétlik.

¹⁶ BERNÁD Rita 2006, 225–227, 245, 253, 258, 264, 271, 275–276.

¹⁷ GyÉL, Fond I. 1/a, *Püspöki Hivatal iktatott iratai, Nova series parochorum* 54/1753.

¹⁸ BÁRTH János 2008, 31–33.

¹⁹ Uo., 17, 27.

²⁰ *BeCcTr* 1788, 17–18.

²¹ BERNÁD Rita 2010, 181–182.

²² *BeCcTr* 1788, 17.

²³ *Decanatus Barcensis et Arhidiaconatus Sepsi atque Miklósvár.*

²⁴ BERNÁD Rita 2010, 182.

²⁵ *ScTr* 1848, 30–38.

A sepsi-barcasági főesperesi kerület mai formájában a 20. század közepén jött létre, a 18. században egyesített két egyházszerkezeti egység, a Barcasági dékánsgból alakult barcasági, valamint a sepsi-miklósvári esperesi kerület elnevezésének megváltoztatásával. A kerület központja továbbra is Brassó maradt, annak ellenére, hogy földrajzi szempontból a város a kerület peremére szorult. A város földrajzi vonzáskörében a szórványegyházközségek (Bodza, Felsőtömös, Törcsvár) megszűnése után csupán két plébánia (Türkös, Zernyest) maradt. A választás főként azzal magyarázható, hogy adminisztrációs és közlekedési csomópontként a térség legnagyobb városa, de az is mellette szólt, hogy a brassói plébánia tudta viselni a főesperesi központtal járó kiadásokat. Ugyanakkor az egyházközség plébánosai mindig magasan képzett, rátermett lelképásztorok és vezetők voltak. Gyakran előfordult azonban, hogy a plébánosok gyengélkedése vagy elfoglaltsága folytán a főesperesi teendőket teljesen vagy részben átruházták a kerület más plébánosaira, helyettes vagy alesperesi minőségben. Így a 20. században 1902 és 1908 között a távoli Barót²⁶ vagy 1912 és 1918 között a közelebb fekvő Sepsiszentgyörgy plébánosai²⁷ látták el a kerület vezetését. A főesperesi hivatal időszakos költözésének nyomon követése számunkra az iratkezelés miatt fontos, mivel a főesperesi hivatal irattára általában összeolvadt a plébániáéval.

A 2. bécsi döntést követően a kerület két részre szakadt, Brassó és Sepsiszentgyörgy központtal. 1945. április 28-án Márton Áron püspök 854/1945. sz. leirátával elrendelte a barcasági dékánsg és sepsi-miklósvári főesperesség visszaállítását.²⁸ Öt évvel később a tartományok és rajonok megalakításakor a kultuszminisztérium a püspököt is utasította az egyházmegye beosztásának átszervezésére. Az 1951. március 2-án kiadott püspöki 363/1951. sz. körlevél az esperesi kerületek új rajonok szerinti beosztásáról rendelkezett.²⁹ Ennek értelmében a korábbi barcasági és sepsi-miklósvári esperesi kerület Brassó központtal megszűnik, és helyén megalakul a Sepsiszentgyörgyi főesperesség, Sepsiszentgyörgy központtal. Az új kerület magába foglalta a rákosi, a sepsiszentgyörgyi és a Sztálin rajonok összes plébániáit.³⁰ 1968-ban a megyésítéskor ismét átszervezték az egyházmegyét, és négy főesperesi kerületet

hoztak létre, köztük a brassói kerületet, amely Brassó és Kovászna megye plébániáit foglalta magába Brassó központtal, sepsi-barcasági főesperesség néven. Lényegében ez a beosztás maradt 2005-ig, amikor a főesperesi hivatal Sepsiszentgyörgyre költözött.

Összegezve elmondható, hogy a sepsi-barcasági főesperesi kerület fiatal, de dinamikusan fejlődő egyházszerkezeti egység, amely összesen 25 plébániából áll. Ezek közül 14 egyházközség múltja száz évnél régebbre tekint vissza, ezért történelminek nevezzük őket. A fent nevezeték mellett 11 olyan plébániával is számolnunk kell, melyek kialakulása a 20. század közepén kezdődött, ugyanakkor van köztük olyan is, amely 2011-ben ünnepli megalakulásának három éves évfordulóját. A kerületben 7 új katolikus és egy ökumenikus templom épült 1990 és 2010 között.

A fondjegyzékből kitűnik, hogy a kerülethez tartozó egyházközségek 18. század elejétől kezdődő iratanyagának csupán töredéke maradt fenn és került be a levéltárba. Sajnos van néhány kisebb plébánia is, amelynek levéltára maradéktalanul elkallódott vagy számunkra ismeretlen helyre került. Így nincsenek ismereteink a kincstár által fenntartott Bodza és Felsőtömös szórvány egyházközségről, de a csupán három évtizedet fennálló málnási egyházközség levéltára sem találtunk adatokat. Szomorú tény az is, hogy a három évszázados múlttal rendelkező Illyefalva, Miklósvár, Szentivánlaborfalva plébániák levéltárának csupán töredéke maradt fenn. Ezzel ellentétben a 19. század elején alakult Mikóújfalu vagy a 20. század elején létrejött Sepsibükszád egyházközségek levéltára teljes épségében fennmaradt.

Mellékletként táblázatban csatoljuk a kerület történelmi plébániáinak fontosabb egyháztörténeti adatsorát, mely a fondjegyzéket (2. táblázat) kiegészítve segít az egyházközségek iratkezelésének jobb megértésében. A plébániák megalakulásának (helyesebben az első írásos említésének) éve, a protestáns hitre térés időszaka, a visszarendeződés évének ismerete segít bennünket a napjainkra fennmaradt levéltári anyag nagyságának megítélésében. Az anyakönyvek vezetésének kezdete és a fennmaradt kötetek őrzési helye pedig betekintést nyújt a kerület egyházi levéltárügyének mai helyzetébe. (1. táblázat.)

Bernád Rita – Gyulafehérvári Főegyházmegyei Levéltár Gyergyószentmiklósi Gyűjtőlevéltára, Gyergyószentmiklós, Márton Áron u. 9., RO-355500; rita.bernad@romkat.ro

Pénzes Lóránd – Gyulafehérvári Főegyházmegyei Levéltár Sepsiszentgyörgyi Gyűjtőlevéltára, Sepsiszentgyörgy, Csíki út 88., RO-520019; penzilo@gmail.com

²⁶ GyFL SGYL, Spl, Iktatott iratok 269/1903.

²⁷ Uo., 3/1917v.

²⁸ Uo., 6091/1945 sz. leirat in: 43/1945, 93/1945v.

²⁹ A 11 új esperesi kerület a következő: a Hunyadi Gyulafehérvár központtal, a Kolozsvári Kolozsvár központtal, a Marosvásárhelyi Marosvásárhely központtal, a Gyergyói Gyergyószentmiklós

központtal, a Radnai Beszterce központtal, a Szebeni Nagyszeben központtal, a Kézdivásárhelyi Kézdivásárhely központtal, a Sepsiszentgyörgyi Sepsiszentgyörgy központtal, a Székelyudvarhelyi Székelyudvarhely központtal.

³⁰ GyFL SGYL, Upl, Plébániái iratok 68/1950 v., 21/1951.

Levéltári források

- Gyulafehérvári Főegyházmegyei Levéltár (GyFL)
 – Gyulafehérvári Érseki és Főkáptalani Levéltár (GYÉFKL)
 – Fond I. 1/a. *Püspöki Hivatal iktatott iratai*
 – *Körlevelek*
 – Gyulafehérvári Főegyházmegyei Levéltár Sepsiszentgyörgyi Gyűjtőlevéltára (GyFL SGYL)
 – Brassói Szent Péter és Pál Plébánia Iratai (Bpl), *Iktatott iratok*
 Sepsiszentgyörgyi Szent József Plébánia Iratai (Spl), *Iktatott iratok*
 Uzoni Plébánia Iratai (Upl), *Iktatott iratok*
 Romániai Országos Levéltár Brassó Megyei Hivatala / Arhivele Naționale ale României Serviciul Județean Brașov (Brassói állami levéltár, BrÁL)
 Fond 79, inv. 68, *Colecție de registre*
 Romániai Országos Levéltár Kovászna Megyei Irodája, Sepsiszentgyörgy / Arhivele Naționale ale României Biroul Județean Covasna, Sf. Gheorghe (Sepsiszentgyörgyi állami levéltár, SÁL)
 Fond 105, *Egyházi anyakönyvek gyűjteménye*

Irodalom

- BeCcTr 1788* = *Bibliotheca Ecclesiastica et catalogus venerabilis Cleri M. Principatus Transilvaniae*, Alba Carolinae, 1788.
CcTr 1867 = *Catalogus venerabilis cleri Diocesis Transylvaniensis*, Claudiopoli, 1867.
CcTr 1874 = *Catalogus venerabilis cleri Diocesis Transylvaniensis*, Albae Carolinae, 1874.
CcTr 1878 = *Catalogus venerabilis cleri Diocesis Transylvaniensis*, Claudiopoli, 1878.
RD XI. 1998 = *Az egyházi levéltárak szerepe a lelképásztori életben. Római dokumentumok XI. Az Egyházi Kulturális Javak Pápai Bizottságának dokumentuma*, Budapest, 1998.
Normativ 1996 = Normativ privind caracteristicile tehnico-funcționale ale spațiilor și echipamentelor de depozitare și conservare a arhivelor aflate în administrarea creatorilor publici și privați de arhivă, *Monitorul Oficial*, 9 iulie 1996.
ScTr 1848 = *Schematismus cleri Diocesis Transylvaniensis*, Claudiopoli, 1848.
ScTr 1882 = *Schematismus cleri Diocesis Transylvaniensis*, Albae Carolinae, 1882.
ScTr 1893 = *Schematismus venerabilis cleri Diocesis Transylvaniensis*, Albae Carolinae, 1893.

*

- BÁRTH János
 2008 *Erdély római katolikusai a XVIII. század közepén*, Kecskemét.
 BERNÁD Rita
 2005 Plébániai levéltárak, egyházközségi archívumok, *Keresztény Szó*, XVI. évf., 12. sz.
 BERNÁD Rita
 2006 *A Gyulafehérvári Érseki Levéltár és az Erdélyi Katolikus Státus Levéltára 2. Oklevél- és iratjegyzék – canonica visitatioi mutatója*, Gyulafehérvár–Budapest.
 BERNÁD Rita
 2009 *Plébániai levéltárak I. A Gyulafehérvári-, a Sepsiszentgyörgyi, a Szamosújvári és a Gyergyószentmiklósi Gyűjtőlevéltárak repertórium*, Gyulafehérvár–Budapest, 2009.
 BERNÁD Rita
 2009 Római katolikus gyűjtőlevéltárak Hargita megyében, *A Csíki Székely Múzeum Évkönyve*, 2009, I, 289–306.
 BERNÁD Rita – PÉNZES Lóránd
 2011 Örmény értékek védelmében, a Szamosújvári Örmény Katolikus Gyűjtőlevéltár kialakulása, *Keresztény Szó*, XXII. évf., 2. szám, 13–18.
 ERDŐ Péter
 1985 *Az egyházi törvénykönyv* (szerk. Erdő Péter), Budapest
 LAMÁSCH József
 2010 „*Anagraphesolum Sacrae Burciae Vel Barciae Cum Eidem Posterius Cononice Unitis Archidiaconatibus Inclutarum Sedium Siculicalium Sepsi Et Miklosvár Ab Anno Partus Virginei 1351 Ad Annum Usque 1815 Exclusive.*” A barcasági szent főespereségek és a később velük egyesített Sepsi és Miklósvár székely székek leírása (vagyis történelme) a Szűz szülésének 1352-ik évétől az 1815-ik év kezdetéig (ford. Szirmai Béla), Brassó.
 PÉNZES Lóránd
 2010 Egy katolikus gyűjtőlevéltár születése: a Székelyudvarhelyi Gyűjtőlevéltár példája, *Keresztény Szó*, XXI. évf., 1. szám, 8–12.
 SZÖGI László
 2006 *A Gyulafehérvári Érseki Levéltár és az Erdélyi Katolikus Státus Levéltára 1., 1429–2000. Repertórium*, Gyulafehérvár–Budapest.

Arhiva romano-catolică din Sfântu Gheorghe

(Rezumat)

În interesul salvării mărturiilor scrise ale trecutului, în anul 2003 arhiepiscopul Arhidiecezei Romano-catolice de Alba-Iulia a dispus prin circulară colecționarea arhivelor parohiale. Cantitatea tuturor fondurilor arhivistice depășește capacitatea depozitelor Arhivei Arhidiecezele de Alba-Iulia, din această cauză au fost întemeiate opt centre de colectare pe teritoriul arhiepiscopiei. Acestea se găsesc în centrele arhidiaconale din Alba Iulia, Gherla, Sfântu Gheorghe, Târgu Mureș, Gheorgheni, respectiv Odorheiu Secuiesc.

Arhiva din Sfântu Gheorghe a fost fondată în anul 2005, într-un spațiu al casei cantoriale din cadrul parohiei Sf. Gerard, și cuprinde materialul arhivistic al parohiilor din arhidiaconatul Seps-Bârsa. Aici se găsesc documentele parohiilor din Baraolt, Brașov Sf. Petru și Paul, Brașov Blumăna, Bixad, Ilieni, Rupea, Micfalău, Micloșoara, Ozun, Săcele, Sfântu Gheorghe Sf. Iosif, Sântionlunca, Valea Crișului, Zărnești, precum și micile arhive ale filiilor Arcuș, Bățanii Mari, Bran, Budila, Căpeni, Ghidfalău, Grânari, Lisnău, Chichiș, Hăghig, Racoș, Râșnov, Târlungeni, Timișul de Sus. Din păcate nu avem informații privind existența materialului arhivistic al parohiilor care au fost desființate în sec. XIX-XX, precum Vama Buzăului. Au fost transferate documente de la începuturi (înființarea parohiilor) și până în anul 1990, dar chiar și unele datate din 2006. Au rămas la parohii toate documentele curente de care este nevoie în administrația de zi cu zi: registrele de evidență curente, matricolele curente, cronica parohială, protocoalele ședințelor consiliului bisericesc.

Cantitatea materialului arhivistic aflat în arhiva de la Sf. Gheorghe este de 48,84 metri liniari. Repertoriul arhivei a apărut deja în 2009, dar prin prezenta lucrare s-a actualizat.

Roman Catholic Archive from Sepsiszentgyörgy (Sfântu Gheorghe)

(Abstract)

In order to save the written records of the past, the archbishop of the Roman Catholic Archdiocese of Gyulafehérvár (Alba Iulia) disposed in 2003 in an encyclical letter the collecting of parish archives. The quantity of the total archive founds exceeds the capacity the depository of Gyulafehérvár Archdiocese could hold, thus eight collecting centres have been set up on the territory of the archdiocese. These can be found in the archiepiscopal centres in Gyulafehérvár, Szamosújvár (Gherla), Sepsiszentgyörgy (Sfântu Gheorghe), Marosvásárhely (Târgu Mureș), Gyergyószentmiklós (Gheorgheni) and Székelyudvarhely (Odorheiu Secuiesc).

The archive from Sepsiszentgyörgy was founded in 2005 in a room of the cantor's house belonging to the St. Gerard parish and contains the archive material of the Seps-Barcaság (Seps-Bârsa) archdiocese. Here we find documents of the parishes from Barót (Baraolt), Brassó St. Peter and Paul, Brassó Bolonya (Blumăna, Brașov), Sepsibükszád (Bixad, Covasna County), Illyefalva (Ilieni, Covasna County), Kőhalom (Rupea, Brașov County), Mikóújfalu (Micfalău, Covasna County), Miklósvár (Micloșoara, Covasna County), Uzon (Ozun, Covasna County), Szecsele (Săcele, Brașov County), Sepsiszentgyörgy St. Joseph, Szentivánlaborfalva (Sântionlunca, Covasna County), Sepsikőröspatak (Valea Crișului, Covasna County), Zernyest (Zărnești, Brașov County), as well as the smaller archives of the filial parishes of Árkos (Arcuș, Covasna County), Nagybacon (Bățanii Mari, Covasna County), Töröcsvár (Bran, Brașov County), Bodola (Budila, Brașov County), Köpec (Căpeni, Covasna County), Gidófalva (Ghidfalău, Covasna County), Nagymoha (Grânari, Brașov County), Lisznyó (Lisnău, Covasna County), Kökös (Chichiș, Covasna County), Hidvég (Hăghig, Covasna County), Rákös (Racoș, Brașov County), Rozsnyó (Râșnov, Brașov County), Tatrang (Târlungeni, Brașov County), Felsőtömös (Timișul de Sus, Brașov County). Unfortunately we do not have any information regarding the existence of the archive materials of the parishes dissolved during the 19th and 20th centuries, like Bodza (Vama Buzăului, Brașov County). Documents have been transferred from the beginnings (foundation of the parishes) up till 1990, but some even dated from the year 2006. The parishes retained all the current documents, which are needed in the daily administration: the current parish registers, current marriage registers, the parish chronicle, and the minutes of the parochial church council meetings.

The quantity of the archive material stored in the Sepsiszentgyörgy archive is of 48.84 linear meters. The repertory of the archive has already been published in 2009, but this study offers an actualization of it.

1. táblázat A Barcasági Dékánuság és a Sepsi-Miklósvári esperesség történelmi plébániáinak kimutatása

<i>Egyházközség</i>	<i>Meg- alakulás</i>	<i>Protestáns hitre tért</i>	<i>Restauráció</i>	<i>Anyakönyvek vezetése és őrzési helye napjainkban</i>	<i>Titulusa és patrónusa</i>	<i>Megszűnt</i>
1. Barót	1332	-	-	1682 1682–1750 SGYL 1857–1902 SÁL	Szent Adalbert egyházközség	-
2. Bodza	1769	-	-	1770 1770–1943 SÁL	Szenháromság kincstár	1882 és 1893 között
3. Brassó	1235	1530	1712	1694 1857–1910 BrÁL	Szent Péter és Pál egyházközség	-
4. Felsőtömös	1792	-	-	1850	Miklós püspök kincstár	1927?
5. Hidvég	1332	?	1793	1793	Szenháromság Nemes család	1874 és 1878 között
6. Illyefalva	1332	1550 k.	1701	1701 1701–1938 SÁL	Fájdalmas Szűzanya szabad adományozás	-
7. Kóhalom	1323	16 sz.	1753	1753 1753–1912 SGYL 1857–1950 BrÁL	Szent Anna szabad adományozás	-
8. Köröspatak	1332	1568	1781	1762 1716–1942 SÁL	Szenháromság szabad adományozás	-
9. Málnás	1782				?	1814
9. Miklósvár	1211	1550 k.	1716	1716 1716–1895 SÁL	Miklós püspök szabad adományozás	-
10. Mikóújfalu	1813		1813–1815	1792 1792–1935 SÁL	Szt. István király szabad adományozás	-
11. Sepsiszent- györgy	1332	1550 k.	1764	1763 1764–1911 [névmutató], 1824–1845 SGYL 1763–1927 SÁL	Szent József a 11. [2. Székely határőr] huszárezred, 1851-től szabad adományozás	-
12. Szentivánlabor- falva	1332	16 sz.	1724	1724 1731–1950 SÁL	Keresztelő Szent János szabad adományozás	-
13. Töröcsvár	1769	-	-	1769 1839–1945 /név- mutató/ SGYL 1840–1957 BrÁL	Szűz Mária menny- bevétele kincstár	1955
14. Türkös	1366	1555	1755	1754 1754–1973 SGYL 1857–1950 BrÁL	Szent Mihály ar- kangyal szabad adományozás	-

(Forrás: *ScTr* 1848, 30–38; *CcTr* 1867, 18–20; *CcTr* 1874, 16–19; *CcTr* 1878, 19–24; LAMÁSCH József 2010, 159–161; *ScTr* 1882, 33–46; *ScTr* 1893, 34–43.

2. táblázat A Sepsiszentgyörgyi Gyűjtőlevéltár (SGYL) fondjegyzéke

Az alábbi jegyzék a Gyulafehérvári Főegyházmegye plébániai levéltári fondjegyzékének azt a részét tartalmazza, amely a sepsi-barcasági főesperesi kerület plébániáira vonatkozik. A fondszám sorrendje az egyházmegye főesperesi kerületeinek sorrendjét követi és azon belül a plébániák betűrendes elnevezéseit. Minden egyes egyházközség, beleértve a leányegyházakat és az új alapítású – történelmi iratanyaggal nem rendelkező – plébániákat is, külön fondszámot kapott, amelyet arab számjeggyel jelöltünk. Ezekre a külön fondszámokra a későbbiekben termelődő és felhalmozódó, valamint az esetlegesen előkerülő plébániai levéltárak jelzéséhez van szükség.

Fondszám	Megnevezés	Évkör	Ifm.	Raktári egység
106	ÁGOSTONFALVA filia			
107.	ALDOBOLY filia			
108.	ALMÁSMEZŐ filia			
109.	ALSÓMOÉCS filia			
110.	ALSÓRÁKOS filia (<i>Racoș</i> > Kőhalom)	1936–1946	0,02	1 d.
111.	ALSÓTÖMÖS filia (<i>Timișul de Jos</i> > Brassó-Bolonya)	1961	0,03	1 d.
112.	ANGYALOS filia (<i>Angheluș</i> > Szentivánlaborfalva)			
113.	APÁCA filia (<i>Apăta</i> > Miklósvár)			
114.	ÁRAPATAK filia (<i>Araci</i> > Sepsiszentgyörgy I.)			
115.	ÁRKOS filia (<i>Arcuș</i> > Sepsikőrőspatak)	1842–1989	0,04	1 d.
116.	BARCAROZSNYÓ filia (<i>Râșnov</i> > Zernyest)	1907–1984	0,02	1 d.
117.	BARDOC filia (<i>Brăduț</i> > Barót)			
118.	BARÓT plébánia	1614–2001	6,15	48 d.
a.	Anyakönyvek	[1674–]1682–1750	0,17	2 d.
b.	Plébániai iratok	1614–2001	1,69	13 d.
c.	Házassági iratok	1823–1990	0,91	7 d.
d.	Iskolai iratok	1880–1942	0,13	1 d.
e.	Gazdasági iratok	1846–1992	1,82	14 d.
f.	Vegyes, tematikusan rendezett iratok	1810–1998	0,78	6 d.
g.	Vegyes kötetek	1864–1986	0,65	5 d.
119.	BIBARCFALVA filia (<i>Biborțeni</i> > Barót)			
120.	BODFALU filia (<i>Bod</i> > Brassó-Belváros)			
121.	BODOLA filia (<i>Budila</i> > Türkös)	1948–1987	0,04	1 d.
122.	BÖLÖN filia (<i>Belin</i> > Miklósvár)			

Fondszám	Megnevezés	Évkör	Ifm.	Raktári egység
123.	BRASSÓ – belvárosi plébánia	1793–2003	13,15	104 d
a.	Anyakönyvek	1694–1829	0,02	1 d.
b.	Plébániai és főesperességi iratok	1793–2001	4,42	34 d.
c.	Házassági iratok	1793–1988	3	25 d.
d.	Iskolai iratok	1846–1934	0,25	2 d.
e.	Főesperesi és plébániai gazdasági iratok	1807–2003	5,07	39 d.
f.	Vegyes iratok	1818–1965	0,13	1 d.
g.	Vegyes kötetek	1871–1947	0,26	2 d.
124.	BRASSÓ – bolonyai plébánia	1964–2006	1,82	14 d.
b.	Plébániai iratok	1966–1997	0,13	1 d.
c.	Házassági iratok	1971–2003	0,26	2 d.
d.	Gazdasági iratok	1965–1992	1,17	9 d.
e.	Kötetek	1971–1997	0,13	1 d.
f.	Vegyes iratok	1972–2006	0,13	1 d.
125.	BRASSÓ – Ferences templom			
126.	BRASSÓ – Szent Kereszt plébánia			
127.	DERESTYE filia (Türkös)			
128.	ELŐPATAK filia (<i>Vâlcele</i> > Sepsiszentgyörgy I.)			
129.	ERDŐFÜLE filia (<i>Filia</i> > Barót)			
130.	ERESZTEVÉNY filia (<i>Eresteghin</i> > Szentivánlaborfalva)			
131.	ÉTFALVAZOLTÁN filia (<i>Zoltan</i> > Sepsikőrőspatak)			
132.	FARKASVÁGÓ filia (<i>Lunca Calnicului</i> > Brassó-Bolonya)			
133.	FEKETEHALOM plébánia			
134.	FELSŐMOÉCS filia (<i>Moieciu de Sus</i> > Zernyest)			
135.	FELSŐRÁKOS filia (<i>Racoşul de Sus</i> > Barót)			
136.	FOTOSMARTONOS filia (<i>Fotos</i> > Sepsikőrőspatak)			
137.	FÖLDVÁR filia (<i>Feldioara</i> > Brassó-Belváros)			
138.	FUNDÁTA filia (<i>Fundata</i> > Zernyest)			
139.	GIDÓFALVA filia (<i>Ghidfalău</i> > Sepsikőrőspatak)	1964–1989	0,04	1 d.
140.	HIDVÉG filia (<i>Hăghig</i> > Brassó-Belváros)	1961	0,03	1 d.
141.	HOLBÁK filia (<i>Holbav</i> > Feketehalom)			

Fondszám	Megnevezés	Évkör	Ifm.	Raktári egység
142.	HOMORÓD filia (<i>Homorod</i> > Kőhalom)			
143.	HOMORÓDDARÓC filia (<i>Drăușeni</i> > Kőhalom)			
144.	HÖLTÖVÉNY filia (<i>Hălchiu</i> > Brassó-Belváros)			
145.	ILLYEFALVA plébánia	1787–1973	0,65	5 d.
a.	Anyakönyvek	1822–1973	0,13	1 d.
b.	Plébániai iratok	1857–1946	0,13	1 d.
c.	Iskolai iratok	1903–1910	0,13	1 d.
d.	Gazdasági iratok	1823–1960	0,13	1 d.
e.	Kötetek	1787–1968	0,13	1 d.
146.	JÁNOSFALVA filia (<i>Ionești</i> > Kőhalom)			
147.	KACA filia (<i>Cața</i> > Kőhalom)			
148.	KÁLNOK filia (<i>Calnic</i> > Sepsikőröspatak)			
149.	KERESZTÉNYFALVA filia (<i>Cristian</i> > Zernyest)			
150.	KERESZTVÁR filia (<i>Teliu</i> > Türkös)			
151.	KILYÉN filia (<i>Chilieni</i> > Sepsiszentgyörgy III.)			
152.	KISBACON filia (<i>Bățanii Mici</i> > Barót)			
153.	KISPREDEÁL filia (<i>Predeluț</i> > Zernyest)			
154.	KONKORDIA-TELEP filia (<i>Minele 1 Mai</i> > Feketehalom)			
155.	KŐHALOM plébánia	1900–1964	0,40	5 d.
a.	Anyakönyvek	1763–1912	0,13	1 d.
b.	Plébániai iratok	1900–1965	0,06	1 d.
c.	Vegyes iratok	1901–1951	0,05	1 d.
d.	Kötetek	1900–1964	0,16	2 d.
156.	KÖKÖS filia (<i>Chichiș</i> > Uzon)	1945–1977	0,04	1 d.
157.	KÖPEC filia (<i>Căpeni</i> > Barót)	1944–1972	0,04	1 d.
158.	KÖZÉPAJTA filia (<i>Aita Medie</i> > Miklósvár)			
159.	LISZNYÓ filia (<i>Lisnău</i> > Uzon)	1946–1981	0,04	1 d.
160.	LISZNYÓPATAK filia (Uzon)			
161.	MAGURA filia (<i>Măgura</i> > Zernyest)			
162.	MAGYARHERMÁNY filia (<i>Herculian</i> > Barót)			
163.	MAKSA filia (<i>Moacșa</i> > Szentivánlaborfalva)			

Fondszám	Megnevezés	Évkör	Ifm.	Raktári egység
164.	MÁLNÁS filia (<i>Malnaș Sat</i> > Mikóújfalu)			
165.	MÁLNÁSFÜRDŐ filia (<i>Malnaș Băi</i> > Sepsibükszád)			
166.	MALOMDOMB filia (> Türkös)			
167.	MIKLÓSVÁR plébánia	1819–1971	0,50	6 d.
a.	Anyakönyvek	1823–1884	0,02	1 d.
b.	Plébániai iratok	1919–1948	0,26	2 d.
c.	Iskolai iratok	1908–1912	0,04	1 d.
d.	Vegyes iratok	1884–1971	0,13	1 d.
	Vegyes kötetek	1879–1953	0,05	1 d.
168.	MIKÓÚJFALU plébánia	1815–1996	2,74	22 d.
a.	Anyakönyvek	1870–1920	0,13	1 d.
b.	Plébániai iratok	1815–1996	0,86	7 d.
c.	Házassági iratok	1871–1994	0,5	4 d.
d.	Iskolai iratok	1858–1983	0,13	1 d.
e.	Gazdasági iratok	1870–1920	0,5	4 d.
f.	Vegyes iratok	1901–1987	0,36	3 d.
g.	Kötetek	1825–1980	0,26	2 d.
169.	NAGYAJTA filia (<i>Aita Mare</i> > Miklósvár)			
170.	NAGYBACON filia (<i>Bățanii Mari</i> > Barót)	1936–1964	0,13	1 d.
171.	NAGYMOHA filia (<i>Grânari</i> > Kőhalom)	1928–1939	0,02	1 d.
172.	OLASZTELEK filia (<i>Tâlișoara</i> > Barót)			
173.	OLTHÉVÍZ filia (<i>Hoghiz</i> > Kőhalom)			
174.	OLTSZEM filia (<i>Olteni</i> > Sepsiszentgyörgy II.)			
175.	ÓTOHÁN filia (<i>Tobanu Vecchi</i> > Zernyest)			
176.	PERSÁNY filia (<i>Perșani</i> > Feketehalom)			
177.	PESTERA filia (<i>Peștera</i> > Zernyest)			
178.	PRÁZSMÁR filia (<i>Prejmer</i> > Brassó-Bolonya)			
179.	PÜRKEREC filia (<i>Purcăreni</i> > Türkös)			
180.	RÉTY filia (<i>Reci</i> > Szentivánlaborfalva)			
181.	SEPSIBODOK filia (<i>Bodoc</i> > Sepsiszentgyörgy II.)			
182.	SEPSIBÜKSZÁD plébánia	1830–1998	2,52	21 d.

Fondszám	Megnevezés	Évkör	Ifm.	Raktári egység
b.	Plébániai iratok	1919–1990	1,2	10 d.
c.	Házassági iratok	1933–1992	0,24	2 d.
d.	Gazdasági iratok	1903–1992	0,36	3 d.
e.	Vegyes iratok	1935–1995	0,24	2 d.
f.	Kötetek	1830–1998	0,48	4 d.
183.	SEPSIKŐRÖSPATAK plébánia	[1568–]1723–2004	3,35	23 d.
a.	Anyakönyvek	1832–1990	0,13	1 d.
b.	Plébániai iratok	1723–1972	1	8 d.
c.	Házassági iratok	1850–1993	0,37	3 d.
d.	Iskolai iratok	1892–1949	0,13	1 d.
e.	Gazdasági iratok	1785–1986	0,5	1 d.
f.	Vegyes iratok	1784–1994	0,6	5 d.
g.	Kötetek	[1568–]1781–2004	0,5	4 d.
184.	SEPSISZENTGYÖRGY-örkői plébánia (IV.)			
185.	SEPSISZENTGYÖRGY – Szt. Benedek plébánia (III.)			
186.	SEPSISZENTGYÖRGY – Szt. Gellért plébánia (II.)			
187.	SEPSISZENTGYÖRGY – Szt. József plébánia (I.)	1764–1989	6,43	52 d.+6 k.
a.	Anyakönyvek	1764–1911	0,12	1 d.
b.	Plébániai iratok	1829–1989	5,77	48 d.
c.	Iskolai iratok	1928–1948	0,13	1 d.
d.	Gazdasági iratok	1842–1966	0,28	1 d. + 6 k.
e.	Kötetek	1854–1933	0,13	1 d.
188.	SEPSISZENTKIRÁLY filia (Sâncrai > Illyefalva)			
189.	SIMON filia (Simon > Zernyest)			
190.	SIRNEA filia (Sirnea > Zernyest)			
191.	SZÁRAZAJTA filia (Aita Seacă > Miklósvár)			
192.	SZÁSZHERMÁNY filia (Härman > Brassó-Bolonya)			
193.	SZÁSZVOLKÁNY filia (Vulcan > Feketehalom)			
194.	SZENTIVÁNLABORFALVA plébánia	1778–1995	1,89	14 d.
a.	Anyakönyvek	[1778–]1834– 1920[–1962]	0,13	1 d.

A Gyulafehérvári Főegyházmegyei Levéltár Sepsiszentgyörgyi Gyűjtőlevéltára

Fondszám	Megnevezés	Évkör	Ifm.	Raktári egység
b.	Plébániai iratok	1781–1989	0,5	4 d.
c.	Házassági iratok	1900–1986	0,25	2 d.
d.	Gazdasági iratok	1900–1995	0,26	2 d.
e.	Vegyes iratok	1925–1986	0,12	1 d.
f.	Kötetek	1796–1948	0,63	4 d.
195.	SZÉPMEZŐ filia (<i>Câmpul Frumos</i> > Sepsiszentgyörgy III.)			
196.	SZOHODOL filia (<i>Sohodol</i> > Zernyest)			
197.	SZOTYOR filia (<i>Coșeni</i> > Illyefalva)			
198.	SZUNYOGSZÉK filia (<i>Dumbrăvița</i> > Feketehalom)			
199.	TATRANG filia (<i>Tărlungeni</i> > <i>Türkös</i>)	1992–2002	0,12	1 d.
200.	TÖRCSVÁR filia (<i>Bran</i> > <i>Zernyest</i>)	1839–1943	0,12	3 d.
a.	Anyakönyvek	1839–1934	0,02	1 d.
b.	Plébániai iratok	1917–1933	0,04	1 d.
c.	Gazdasági iratok	1874–1919	0,06	1 d.
201.	TÜRKÖS plébánia	1754–2006	3,51	26 d.
a.	Anyakönyvek	1754–1973	0,13	1 d.
b.	Plébániai iratok	1869–1989	0,65	5 d.
c.	Házassági iratok	1832–1977	0,65	4 d.
d.	Iskolai iratok	1902–1948	0,13	1 d.
e.	Gazdasági iratok	1869–1996	1,17	9 d.
f.	Gazdasági kötetek	1927–1985	0,13	1 d.
g.	Vegyes iratok	1902–2006	0,26	2 d.
h.	Vegyes kötetek	1797–1970	0,39	3 d.
202.	UGRA filia (<i>Ungra</i> > Kőhalom)			
203.	ÚJSINKA filia (<i>Șinca Nouă</i> > Zernyest)			
204.	ÚJTOHÁN filia (<i>Tôhanu Nou</i> > Zernyest)			
205.	UZON plébánia	1888–2002	1,3	10 d.
b.	Plébániai iratok	1943–1998	0,39	3 d.
c.	Házassági iratok	1943–1988	0,13	1 d.
d.	Gazdasági iratok	1938–2002	0,65	5 d.
e.	Vegyes iratok	1907–2002	0,13	1 d.

Fondszám	Megnevezés	Évkör	Ifm.	Raktári egység
206.	UZONKAFÜRDŐ filia (<i>Ozunca</i> > Barót)			
207.	ÜRMÖS filia (<i>Ormeniș</i> > Miklósvár)			
208.	VARGYAS filia (<i>Vârghiș</i> > Barót)			
209.	VIDOMBÁK filia (<i>Ghimbav</i> > Feketehalom)			
210.	VLEDÉNY filia (<i>Vlădeni</i> > Feketehalom)			
211.	VÖRÖSMART filia (<i>Roșia</i> > Brassó-Belváros)			
212.	ZAJZON filia (<i>Zizin</i> > Türkös)			
213.	ZALÁN filia (<i>Zălan</i> > Sepsikőrőspatak)			
214.	ZALÁNPATAK filia (<i>Valea Zălanului</i> > Mikóújfalú)			
215.	ZERNYEST plébánia	1917–2002	0,78	6 d.
b.	Plébániai iratok	1936–1997	0,26	2 d.
c.	Házassági iratok	1963–2002	0,13	1 d.
d.	Gazdasági iratok	1917–2001	0,13	1 d.
e.	Vegyes iratok	1980–1984	0,13	1 d.
f.	Vegyes kötetek	1919–1947	0,13	1 d.
Összesen		1614–2006	45,84	372 d. + 6 k.